

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Alia sanctorum Patrum testimonia,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

vis ex parte ipsorum nulla sit ratio discriminis, uniusque & idem Sol omnium sit causa; quia Deus suā providentiā disponit cursum Solis, & suis legibus decernit festivitatem & sanctitatem dierum; ita ex hominibus & Angelis alius alium superat meritis, sanctitate, & beatitudine aeternā, quamvis ex parte ipsorum, nulla eos ratio seu causa discernat, sed Deus suā providentiā, & auxiliorum gratiæ dispositione, eos dividit & inaequales facit.

§. III.

Celebre S. Dionysij testimonium.

EAsdem aeternas & efficaces divinae voluntatis praedefinitiones, passim docent SS. Patres, easque varijs nominibus insigniunt. Nam D. Dionysius vocat illas: *Divinas & bonas voluntates, existentium praedeterminativas, & effectivas*. D. Athanasius & Damascenus, *divinas praedefinitiones*. D. Thomas, *praedeterminationes*. D. Augustinus, D. Gregorius, SS. Prosper, & Fulgentius, *praedeterminationes*. Dionysius Carthusianus, dicit quod *Theologia vocat illas paradigmata*. Et Marcellus illas nominat, *praescriptiones, & amedecreta*.

104. Celebris ergo locus habetur apud Dionysium cap. 7. de divin. nomin. titulo de exemplaribus: ubi, ut advertit D. Thomas ibidem lect. 1. agit contra quemdam Clementem Philosophum Platonium, qui existimabat Deum non esse causam rerum determinatricem, & productivam, secundum proprias rationes, sed solum secundum id quod est illis commune. Unde ponebat (inquit S. Doctor) quasdam causas secundas, per quas res ad proprias naturas determinantur; & has causas secundas, exemplaria rerum vocabat. At S. Dionysius ibidem demonstrat, Deum esse primam causam particularium entium, secundum quod sunt in proprijs & determinatis naturis; & omnia esse in ipso existentia, ex ipso incipientia, in ipso custodita, ad ipsum terminata, & ab illo praedefinita, & praedeterminata, exemplaribus divinis praedeterminativis, quae sunt quasi principia divinae sapientiae practicae, quia Deus omnia producit. *Exemplaria*, inquit, *esse dicimus in Deo, existentium rationes substantialificas, & singulariter praesistentes, quas Theologia praedefinitiones vocat, & divinas ac bonas voluntates, existentium praedeterminativas, & effectivas, secundum quas substantialis essentia omnia praedefinit, & produxit*. Quibus verbis expressè docet, quod sicut artifex volens domum edificare, prius eam in mente format, & omnes ejus partes determinat ac disponit, & postmodum eam producit in re. Ita Deus tanquam supremus artifex, ab aeterno praedefinit omnia & singula, quae in universo mundo erant facturus, & consequenter etiam actus liberis voluntatis nostrae. Unde D. Damascenus orat. 1. de imagin. citans hunc locum D. Dionysij, ait: *Has imagines & exemplaria, praedefinitiones appellat Sanctus ille, Dei munere, divinis in rebus considerandis & explicandis, excellentissimus Dionysius: omnia enim ab illo praefinita, & sine ulla commutatione in ejus consilio, non aliter antequam fierent, erant expressa, quam si quis velit edificare domum, prius imaginem ac formam ipsam in animo effingit, & cogitatione complectitur*.

105. Respondet Petrus à S. Joseph in Opusculo quod defensionem Divi Thoma appellat: in hoc Tom. I.

A testimonio Dionysij, solum explicari ideas omnium rerum, ab aeterno in mente divina praesistentes, nec ibidem ullam fieri mentionem de decreto praedefiniente rerum existentiam, vel futuritionem.

Sed contra: Dionysius ibi non loquitur de ideis pure speculativis, quibus res mere possibili, in divina essentia & omnipotentia, tanquam in causa representantur; sed de ideis practicis, & representantibus res ut existentes, vel futuras: Atqui idea practica, & representans res ut existentes, vel futuras, involvunt propositum, seu decretum efficacis divinae voluntatis, quo res mere possibili transferuntur à statu mere possibilitatis, ad statum existentiae vel futuritionis, ut docet D. Thomas quaest. 6. de verit. art. 6. his verbis: *Idea in Deo ad ea quae sunt, vel fuerunt, vel erunt producenda, determinatur ex proposito divinae voluntatis*. Ergo Dionysius non loquitur ibi solum de divinis ideis, sed etiam de decreto, & praedefinitione divinae voluntatis.

Confirmatur: Dionysius in praefato testimonio dicit quod Theologia hujusmodi ideas & exemplaria in mente divina existentia, *Praedefinitiones vocat, & divinas ac bonas voluntates, existentium praedeterminativas*. Et S. Thomas hunc locum explicans, ait: *Hujusmodi rationes sacra Scriptura vocat praedefinitiones, & bonas voluntates, quae sunt distinctiva entium, & effectiva ipsorum; quia per hujusmodi rationes, substantialis Dei esse praedeterminavit omnia, & produxit*. Sed ideae nudè sumptae, cum non pertineant ad voluntatem, sed solum ad intellectum, non possunt appellari bonae voluntates, neque nomine praedefinitionis, & praedeterminationis insigniri, nisi considerentur ut determinatae, & applicatae ad certos effectus representandos & producendos, per decretum efficacis, & praedeterminans rerum existentiam, vel futuritionem, ut de se pater: Ergo D. Dionysius, & S. Thomas, in praefato testimonio, non loquuntur solum de ideis divinis, sed etiam de decreto praedefiniente & praedeterminante futuritionem, vel existentiam rerum.

§. IV.

Alia Sanctorum Patrum testimonia.

Praeter hoc celebre D. Dionysij testimonium, 107. plura alia ex Sanctis Patribus adduci solent à nostris Thomistis, in ejusdem veritatis confirmationem. Insignis est locus Augustini apud Prosperum sententiā 58. sic dicentis, *Divina voluntas est suprema causa omnium corporalium, spiritualiumque motionum: nihil enim fit visibiliter & sensibiliter, quod non de invisibili, & intelligibili summi Imperatoris aula, aut jubeatur, aut permittatur &c.* Et in libro Soliloquiorum, qui in appendice tomi 9. habetur, cap. 26. sic dicitur: *Priusquam me formares in utero, novisti me, & antequam exirem de vulva, quidquid tibi placuit, praordinasti de me*. Et cap. 24. *Velle quod bonum est non possum, nisi tu velis*. Et 5. de civitate Dei cap. 9. dicit, quod voluntates nostrae tantum valent, quantum Deus eas valere voluit, atque praescivit. Et ideo quidquid valent, certissime valent, & quod facturae sunt ipse, omnino facturae sunt. Et ibidem, ad designandam summam & infallitam divinae voluntatis efficaciam, & infallibilitatem, docet eam aliquo modo fati nomine appellari posse: ait enim, *Quapropter si mihi fas*

non alicui rei adhibendum placeret, magis dicere esse fatum infirmioris potentioris voluntatem qui eum habet in potestate. Unde Boëtius 4. de consolat. prosa 7. hæc scribit: *Ordo fatalis ex providentiæ simplicitate procedit: sicut enim artifex faciendæ rei formam mente concipiens, movet operis effectum: ita Deus providentiâ singulari, singula movet, ac infallibiliter disponit faciendæ.* Denique idem Augustinus Tractatu 105. in Joan. ait: *Deus omnia futura prædestinavit.* Et Tractatu 68. *Deus fecit futura, ea prædestinando.* Et de prædest. Sanctorum cap. 10. *Prædestinatione suâ Deus ea præscivit que fuerat ipse facturus: Deus autem non potest in suâ prædestinatione seu decreto, actus nostros futuros præscire, nisi tale decretum sit de se efficax, & causans liberam nostræ voluntatis determinationem, subindeque eam prædeterminans, non verò futurum ejus consensum & determinationem expectans, ut in Tractatu de scientia Dei ostendimus.*

Disp. 4.
art. 4.

Denique idem S. Doctor, & invictissimus divinæ gratiæ defensor, lib. de bono persever. cap. 17. hæc scribit: *Si bona opera dantur à Deo, & se daturum esse præscivit, profecto prædestinavit.* Nomine autem prædestinationis, D. Augustinus & alij Sancti Patres, non solum transmissionem electorum ad gloriam, sed etiam divinæ voluntatis prædefinitionem & prædeterminationem, respectu actuum nostrorum liberorum significant, ut in Tractatu de scientia Dei ostendimus.

Disp. 6.
art. 4.

Unde Fulgentius lib. 3. de verit. prædestinationis & gratiæ cap. 2. *Deus prædestinavit ad vitam bonam, prædestinavit ad vitam æternam, prædestinavit ad fidem, prædestinavit ad speciem, prædestinavit adoptandos in saculo, prædestinavit glorificandos in regno.* Idipsum etiam ingenuè fatetur Molina infra quæst. 23. disp. 1. ad art. 1. & 2. §. alij verò: ubi aliquorum Patrum recenser sententiam, qui prædestinationem volunt significare prædefinitionem ac præordinationem, eamque locis firmat Scripturæ, quos Latinus Interpres transtulit *Prædestinavit*: cum in Græco habeatur verbum *προορίζω*, quod est *prædestinatio, præstino, prædetermino.*

§. V.

Testimonia D. Thomæ.

108. **D**Ivo Augustino concinit fidelissimus ejus discipulus S. Thomas, qui varijs in locis, eandem divinæ voluntatis prædefinitiones, apertissimè docet. Nam quæst. 3. de verit. art. 7. ait in terminis: *Omnes effectus secundi ex prædefinitione Dei proveniunt.* Si omnes: Ergo nulli sunt qui non proveniant: Ergo etiam liber consensus nostræ voluntatis est à Deo prædefinitus, & non solum prævisus, & subjacet ordini prædestinationis, & non solum præscientiæ. Unde idem S. Doctor quæst. 6. de verit. art. 2. ad 11. inquit: *Hoc ipsum quod est velle accipere gratiam, est nobis ex prædestinatione.* Et in hac parte quæst. 23. art. 5. expressè docet, quod *non est distinctum id quod est ex prædestinatione, & ex arbitrio nostro: sicut nec est distinctum quod est ex causa prima & secunda.*

Præterea idem Angelicus Præceptor 1. parte quæst. 116. art. 1. in corp. sic habet: *Ea qua hic per accidens aguntur, sive in rebus naturalibus, sive humanis, reducuntur in aliquam causam præordinantem, qua est providentiâ divina.* Et quodlibeto 12. art. 4. subscribit sententiæ illorum qui

A dicunt, quod à Providentiâ Dei omnia sunt PRÆDETERMINATA, & ordinata. Et in hoc sensu ibidem docet cum Augustino supra relato, posse concedi omnia subjeci fato, dummodo nomine fati, intelligamus divinam providentiâ, omnia quæ sunt in mundo, absoluto & efficaci decreto præordinantem, & prædeterminantem. Et in 1. ad Annibaldum dist. 37. quæst. unicâ art. 4. ait expressè, *A voluntate divina modum rerum producendarum esse PRÆDETERMINATVM.* Item ad caput 37. Hæc in illa verba: *Nunquid non audisti qua olim fecerim ei?* inquit ex Dei persona: *Malum pœna quod per ipsum inferre prævidi, & PRÆDETERMINAVI.* Et opusc. 1. cap. 16. docet

B ex Athanasio, incarnationem Christi esse factam, secundum PRÆDETERMINATIONEM DIVINAM. Item 1. ad Timot. 2. lect. 2. exponens illa verba Apostoli, *Cujus testimonium temporibus suis confirmatum est.* inquit: *Temperibus scilicet quibus PRÆDETERMINATVM erat fieri.* Et in hac parte quæst. sequenti art. 1. ad 1. solvens argumentum ex Damasceno dicente: *Omnia quidem præcognoscit Deus, sed non omnia prædeterminat:* Respondet quod *Damascenus vocat prædeterminationem, impositionem necessitatis: sicut in rebus naturalibus qua sunt determinata ad unum.* Et eodem modo satisfacit 3. contra Gent. cap. 90. in fine, ubi ait: *Id quod docet Damascenus, quod Deus ea qua sunt in nobis præcognoscit, sed non prædeterminat, exponendum est, ut intelligatur, ea qua sunt in nobis, divinæ determinationi non esse subjecta, quasi ab ea necessitatem accipiant.* Sentit ergo S. Thomas, decretum voluntatem nostram prædeterminans, non ad unum per modum naturæ, sed per modum libertatis, esse necessariò admittendum; alioquin frustra sic explicuisset Damascenum; imò nec debuisset illum interpretari, sed illius dictum absolutè concedere.

Ex quibus testimonijs, fideliter, & de verbo ad 109. verbum relatis, intelliges quàm parùm versati sint in lectione D. Thomæ quidam Recentiores, qui dicunt nomen hoc, *prædeterminationis*, nullibi apud S. Thomam reperiri, sed à recentioribus Thomistis fuisse excogitatum.

Intelliges etiam, eosdem Authores immeritò hoc nomen rejicere ac despiciere, cum illud usurpetur, non solum à S. Thoma, sed etiam à D. Dionysio, Damasceno, Athanasio, alijsque SS. Patribus supra relatis. Imò S. Dionysius dicit, *sacram Theologiam: Sanctus verò Thomas, sacram Scripturam.* appellare rationes, seu ideas in mente Dei existentes, & per liberum Dei decretum, ad certos & determinatos effectus producendos & representandos determinatas: *Divinas & bonas voluntates, existentium PRÆDETERMINATIVAS,* ut constat ex locis supra relatis. Et meritò quod ille sacram Theologiam, iste sacram Scripturam dixit, nam tempore S. Dionysij, quæ erat alia sacra Theologia, quàm Scriptura sacra?

Denique S. Doctorem decreta prædeterminantia admisisse, argumentum evidens est, quod ipse pluribus suis doctrinæ locis, quæ in Tractatu de scientia Dei retulimus, docuit scientiam Dei respectu futurorum contingentium, & actuum nostrorum liberorum, fundari in decreto, illic ut medio niti: decretum enim Dei non potest habere rationem medij in quo certò & infallibiliter futura contingentiâ & actus liberos nostræ voluntatis cognoscat, nisi sit prædeterminans, seu

Disp. 4.
art. 5.
§. 2.